

ODLOMEK IZ BROŠURE "FAŠIZEM V TRSTU"

Kako je nastal fašizem kdo so bili njegovi ustanovitelji

Kako si je razlagati nagel razvoj fašističnega škvadrizma v Trstu, ki je pozneje služil celotno za vzgled drugim pokrajnam Italije?

Raziskava in odgovor nista teška.

Vojaške oblasti, ki so imele v režimu premirja v rokah vrhovno oblast, niso poznale stvarnih pogojev teh pokrajin. Zato so takoj padle pod vpliv nacionalističnega tiska iz prve svetovne vojne in oficirjev tržaškega in istrskega porekila. Prišlo je torej do tega, da so Trst smatrali ne kot osvobodljeno italijansko mesto, marveč kot zvojevano sovražno mesto, ki ga je bilo šele treba spraviti k pameti. Zato so se favorizirali elementi, ki so prihajali iz notranjosti Italije in slednji niso bili vedno najboljši. Krajevni nacionalistični italijanski tisk in časopisje v Italiji so krepko pihali na žerjavico. Prikazovali so Trst kot gnezdo sovražnikov Italije, italijanske socialiste in slovenske nacionaliste so stlačili v eno samo grupo in jo nazivali z istim imenom »slavo-comunisti«.

Pri tem podlem delu so prednjačili elementi, ki jih je celo sam fašistični prvak Farinacci pravilno ocenil kot elemente iz vrst tolst buržoazije, ki je prevladovala na gospodarskem polju, socialno egoistična in surova, politično filoavstrijska (razen plemenitih izjem), hlapčevska in brezbržna do Vittorio Veneta, takoj nato italijanissima, oziroma nacionalistična, z gnusno se vnevo, kot je bila prej strahopetna in filoavstrijska.

Tako je lahko začel Francesco Giunta svoje delo. Dobil je vsjo podporo v prvi vrsti s strani visokih poveljstev obojevojenih sil, ki so mu preskrbelo orožje, municijo in uniformo. Pomagali so mu tudi suverinatorji, komisar na občini, ki mu je dal na razpolago celo šolske tovalovadnice, poveljstvo karabinerjev, kvestura, ki so mu pustili proste roke v vseh njegovih podvigih. Posebne zasluge je imel pri tem načelnik policije Caruso, Poleg tega je imel Giunta na svoji strani industrijske in bivše filoavstrijske, ki so mu dali denarna sredstva za ustanovitve glasila »Popolo di Trieste«.

(Iz brošure »Fašizem v Trstu«, ki jo je izdala Komunistična partija TO.)

Kairu izjavil, da so Francozi v zadnjih časih ubili v svojih akcijah proti alžirskemu prebivalstvu preko 100.000 ljudi. Ferhat Abbas je dejal, da se strinja z osvobodilnim bojem alžirskega ljudstva, h kateremu pristopa.

DIPLOMATSKI ODNOSI MED ALBANIJO IN INDIJO
Vladi LR Albanije in Indijske republike sta sklenili, da izmenjata diplomatske predstavnike. Začasno bo albansko republiko v Indiji zastopal albanski predstavnik v Pekingu, indijsko republiko pa indijski predstavnik v Italiji.

DIPLOMATSKI ODNOSI MED SIRIJO IN KITAJSKO
Sirijska vlada je sporočila, da bo v kratkem uradno navezala stike z LR Kitajsko. To je druga arabska vlada, ki priznava LR Kitajsko. Prva je bila Egipt, ki je z LR Kitajsko že izmenjal diplomatske predstavnike.

1500 VRST KROMPIRJA V PERUJU
Peru je domovina krompirja. Po podatkih kmetijske šole v Limi je v Peruju preko 1500 vrst krompirja.

Irena Skobečva, sovjetska filmska igralka, ki nastopa v filmu »Otello«, delu režiserja Sergeja Jutkeviča, je bila na letošnjem mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu (Francija) predmet splošne pozornosti.

Kopeli z natrijevem bikarbonatom služijo utrditvi človeškega telesa

Natrijev bikarbonat pospešuje tudi presnavljanje v rastlinskem svetu - Desetine inštitutov se v Sovjetski zvezi bavijo s temi vprašanji - Preučevanja na tem področju so šele v začetni fazi

KOPELI Z NATRIJEVIM BIKARBONATOM

Menimo, da se morajo izkustvene in teoretične dedukcije, do katerih smo prišli, uresničiti v medicini in agrobiologiji. Zato smo sklenili da preizkusimo naša ugotavljanja na človeškem telesu. Prvi eksperiment sem napravila sama na sebi. Začela sem s kopeli natrijevega bikarbonata. Stavila sem 60-80 gramov natrijevega bikarbonata v kopel s toploto 34-35 stopinj Celzija; v kopeli sem ostajala 15 minut. Te kopeli sem delala dvakrat, trikrat na teden do 15 krat. Po presledku 1-2 mesecev sem nadaljevala z eno kopeljo na teden.

Kakšne so bile spremembe na mojem telesu pod vplivom kopeli z natrijevem bikarbonatom? Začelo se je občutno luhanje vsega telesa, posebno pa se je opazilo izginjajo tviske na trebuhu. Ta pojav je prav gotovo povezan s pospevitvijo presnavljanja (metabolizma).

Kopeli so dobro učinkovale na moje splošno stanje. Napor mi števija je bil popolnoma odpravljen po kopelih in to se lahko

razlaga z dejstvom, da natrijev bikarbonat prav gotovo nevtralizira mlečno kislino, ki povzroča občutek napora.

Uspelo mi je ugotoviti še en zanimiv pojav: vpliv natrijevega bikarbonata na vpoj brastogin. Zaradi pljučne tuberkuloze se je vsakokrat, ko sem bila na žarki X, opazilo veliko število brastogin na pljučih. Po kopelih so žarki X pokazali znatno zmanjšanje teh brastogin. Ta pojav se lahko razlaga s povečanjem stopnje razpisite beljakovin v tvorini brastogin in z njihovim vpojem pod vplivom natrijevega bikarbonata.

Jaz ne delam drugega kot to, da določam znanstveno načelo in teorijo o pospevitvi metabolizma; na tej podlagi se lahko uporabljajo natrijev bikarbonat. Ker pa nisem klinični, ne zdravim nikogar. Več deset in zdravstvenih ustanov v različnih krajih naše prostrane Sovjetske zveze se bavi s preučevanjem vprašanja kopeli z natrijevem bikarbonatom. Poleg tega je bilo nadzorstvo nato do metodo z odlokom ministrstva za zdravstvo ZSSR pooceno številnim inštitutom in bolnicam. Rezultati poskusov o zdravilnem učinku natrijevega bikarbonata nad različni boleznimi bodo občasno sporoceni kliničnim pristopom.

Jaz še prejemam veliko število pism od raznih oseb, ki na lastno pobudo izkoriščajo natrijev bikarbonat. Ta pisma dokazujejo, da je natrijev bikarbonat koristen za bolezni, kot so hipernapetost, ekcem, skleroza, tvorijo, motnje živčevja. Prav posebno mazilo, sestavljeno z vazelinom z 2 odst. natrijevem bikarbonatom, dobro ščiti zdravilju različnih tvorov, ran in tujih ekcema.

Razumljivo je, da se različne bolezni lahko zdravijo z natrijevem bikarbonatom, ki pospešuje metabolizem in povečuje odpor telesa proti boleznim.

Poleg tega vsa pisma in mnenja

nja zdravnikov podčrtujejo, da kopeli z natrijevem bikarbonatom ustvarjajo v bolniku sijajno stanje, prispevajo k prenovitvi energije in čistosti, razvijajo delovno sposobnost. In vse to dokazujejo okrepitev in pomladitev telesa.

UCINKI NA KMETIJSKI PRIDELEK

Na podlagi dejstva, da natrijev bikarbonat pospešuje metabolizem in razvoj telesa, sem napravila poskus s tem, da sem 24 ur močila pesna semena v raztopini 1% natrijevega bikarbonata. Kontrolna semena so bila namočena istočasno v navadno vodo. Ena in druga so bila istočasno in v istih pogojih sejena. Rezultati so bili naslednji: semena, ki so bila namočena v raztopini natrijevega bikarbonata, so nudili 40% večji pridelek kot semena, ki so bila namočena v navadni vodi. Ti poskusi so bili izvedeni tudi v stolinah šolskih zavodov in polholozih.

Pisma, ki sem jih prejela iz novgorodske in poltavske oblasti, iz SSR Kirgizije in iz drugih krajev, pravijo, da so ti poskusi rodili dobre sadove na posevkih, ki so podvrženi vetrovom, in tudi na več hektarjih: pridelek se je povečal za 30-50 odst. Polobni poskusi so se napravili s semeni korenja, dinj, limon, kumar, sončnic, prase in vsi so nudili povečanje pridelka za 20-50%.

In končno se je ugotovilo, da močenje pesnega semena v raztopini natrijevega bikarbonata nudi tudi povečanje količine sladkorja. Zalivanje cvetic in popkov s šibko raztopino natrijevega bikarbonata pospešuje rasto rastlin in prispeva k temu, da postajajo odpornejše proti mrazu in suši.

Številne informacije, ki nam prihajajo, dokazujejo ugoden vpliv natrijevega bikarbonata z dodatkom alkalija pri hranitvi živine, v borbi proti neplodnosti krav in kobil.

Toda te izkušnje se niso zadostne zato, da bi se iz njih povlekli določeni in precizni zaključki, čeprav vsi primeri dokazujejo, da ima natrijev bikarbonat zelo močan in pozitiven vpliv na organizem.

Preučevanja se morajo široko razviti v tej smeri in zanimivo vprašanje o vplivu natrijevega bikarbonata na presnavljanje s mora preučevati s strani biologov in klinikov.

Vprašanje pospevitve presnavljanja v telesu se mora preučiti ne samo v interesu medicine, marveč tudi agronomije. Naša prave, četudi nepopolne izkušnje, morajo biti vzpodbuda k natančnemu in globokemu preučevanju vpliva drugih snovi, ki povečujejo stopnjo razpisite beljakovin, s tem primeru natrijev bikarbonat - važno vlogo v borbi proti staranju, proti hipernapetosti in proti drugim boleznim kot tudi pri povečanju kmetijskih pridelkov.

OLGA LEPESINSKAJA

TRST NE MORE SPREJETI STALIŠČA VLADE

Vprašanje proste cone se mora odločno postaviti pred javnim mnenjem

V Rim naj bi šla delegacija predstavnikov strank in gospodarskih krogov - Možne so še druge pobude - Mnenje vlade ne more biti merodajno

Kar se je do sedaj dogajalo v Trstu glede proste cone je značilnost posebne mentalitete, ki jo kažejo voditelji nekaterih političnih strank, še posebno pa vlade.

Posl. Ferrari Aggradi, podtajnik pri zakonodarnem ministruju je v govoru, ki ga je imel v mali dvorani gledališča »Verdija« izjavil, da vlada ne namerava dati Trstu proste cone. Do te izjave, ki je bila dana v teku volilne kampanje, je prišlo po več kot dveh letih, odkar so široke plasti prebivalstva postavile na dnevni red ta problem.

Ce bi se kaj takega pripetilo v Genovi, bi nastal skoro potres. Protestiral bi predstavnik vseh političnih skupin z županom na čelu, kar se je tudi že večkrat pripetilo. Poslali bi delegacije v Rim, kjer bi izrazili vladi ogorčenje vsega mesta.

V Trstu pa, če izvzamemo protest naše partije in intervencijo pri komunističnih parlamentarnih skupinah, da iznesejo problem v parlamentu, se ni nihče zganil. Prav posebno se niso zganili socialdemokrati, ki sodelujejo v vladi in so vključili prosti cono v svoj volilni program ter o njej na široko govorili na tržaških ulicah in trgih. Krščanski demokrati ni znila niti besedice, čeprav se je izjavila za omejene carinske olajšave in se manj se je zganil župan Bartoli, zvesti tolmáč besede Confindustria.

Toda jasno je, da se mnenje vlade ne more in ne sme smatrati kot neovrgljivo razsodilo. To pa tudi iz razloga, ker zadnja beseda pripada na vsak način parlamentu in ne vladi. Mnenja vlade ni mogoče

smatrati kot neovrgljivo razsodilo tudi zaradi tega, ker vprašanje proste cone ni stranski problem v gospodarskem življenju in perspektivah našega mesta. Problem proste cone se neposredno povezuje, kot bistveni element z obnovno tržaškega gospodarstva. Od živitve mednarodnega trgovskega prometa je odvisno življenje vseh proizvajalnih sektorjev.

Začeti je treba začeti s pobudami, da se zoper spravi problem proste cone. Za to lahko vzporedno postavimo problem pred vlado in jo prisilimo na ponovno preučitev zahteve in na obvezujoč odgovor.

Najboljša pobuda bi bila v tem, da se pošlje v Rim tista delegacija, ki je bil postal mestni odbor za prosto cono. V tej delegaciji naj bi bili predstavniki vseh strank, ki podpirajo ustanovitev cone ter predstavniki glavnih gospodarskih kategorij in gospodarskih ustanov, ki so bolj neposredno navezane na mednarodni trgovski promet. Delegacija bi morala urgirati podporo raznih parlamentarnih skupin, v vidiku diskusije v obeh vejah parlamenta o gospodarskih ukrepih za Trst. Predvsem pa bi morala poseči od parlamentarnih skupin, da prispejejo na vlado za čimprej, šnje odločitev glede obljubljenega organičnega načrta gospodarskih ukrepov za naše mesto. V tem bi morala biti na prvem mestu prosta cona.

Seveda taka pobuda nikakor ne izključuje drugih, ki bi jo lahko izpopolnile ali celo nadomestile.

Poglavitno je, da se napravijo koraki naprej iz apatije in

lahko preučevali vsa ta vprašanja po laboratorijih, knjižnicah, tovarnah itd. Isto bodo napravili Finci s sovjetskimi znanstveniki in strokovnjaki. Ob strani si bosta izmenjali obiske profesorjev, učiteljev, študentov in dijakov. Pogodbenosti sta se obvezali, da bosta poleti skupno izjavili v Baltskem morju oceanografska raziskovanja.

***

ANGLSKA UMETNOST NA RAZSTAVI V MOSKVI
V moskovskem muzeju »Puškin« so odprli razstavo angleške umetnosti od 16. do 20. stoletja. Razstavljenih je več kakor 500 del najvidnejših angleških umetnikov iz tega razdobja in dragocena dela iz porcelana, ki jih hranijo v raznih muzejih Sovjetske zveze.

***

NOV FILM »MATI«
V Kijevu je Mark Donskoj, znani režiser posnel film »Mati« po znanem romanu Gorkega. Kot je znano, je bil prvič posnet film »Mati« od pokojnega režiserja Pudovkina. Film Pudovkina je svojevčasno doživel izreden uspeh in ga štejejo med klasične filma. Glavno vlogo v novem filmu Donskega igra Vera Mareskaja.

***

LENINGRAJSKA UNIVERZA
Leningrajska univerza ima 45 fakultet in višjih inštitutov. V Leningradu je 100 srednjih šol in veliko število drugih posebnih srednjih šol. Lani je bilo vpisanih na univerzi in v tehničnih srednjih šolah 16.000 študentov in dijakov več kot leta 1954.

pešimizma, ki sta značilnosti današnjega vzdušja po volitvah, kar se tiče gospodarskih perspektiv mesta. Važno je, da se pokaže Rimu, vladi in vsedržavnim vodstvom vladnih strank, da Trst ne sprejme sklepov, ki so nasprotni njegovim interesom in pri katerih ni mogel priti do besede. Važno je pokazati vladi, da je mesto odločeno braniti svojo pravico do življenja in dela.

Potreba sedanjega trenutka je, da se na kak način manifestira bistvena enotnost tržačanov o problemih gospodarske obnove, predvsem proste cone, ki je sredstvo za ponovno preučitev zahteve in na obvezujoč odgovor.

Najboljša pobuda bi bila v tem, da se pošlje v Rim tista delegacija, ki je bil postal mestni odbor za prosto cono. V tej delegaciji naj bi bili predstavniki vseh strank, ki podpirajo ustanovitev cone ter predstavniki glavnih gospodarskih kategorij in gospodarskih ustanov, ki so bolj neposredno navezane na mednarodni trgovski promet. Delegacija bi morala urgirati podporo raznih parlamentarnih skupin, v vidiku diskusije v obeh vejah parlamenta o gospodarskih ukrepih za Trst. Predvsem pa bi morala poseči od parlamentarnih skupin, da prispejejo na vlado za čimprej, šnje odločitev glede obljubljenega organičnega načrta gospodarskih ukrepov za naše mesto. V tem bi morala biti na prvem mestu prosta cona.

Seveda taka pobuda nikakor ne izključuje drugih, ki bi jo lahko izpopolnile ali celo nadomestile.

Poglavitno je, da se napravijo koraki naprej iz apatije in

Pisani svet

AMERIKANCI KUPILI SOVJETSKI PATENT
Predstavnik ameriške petrolejske družbe »American Dresser Industries Inc. Cos.« O'Connor je ob svojem bivanju v Sovjetski zvezi kupil sovjetski patent za izdelavo strojev, ki služijo hitrejšemu črpanju nafte.

FRANCOSKE IZGUBE V ALZIRU
Ferhat Abbas, vodja alžirskega gibanja UDMA, je v

ZA NAŠE KMETE

Zalivanje in okopavanje na vrtu

eden najvažnejših poslov, jih moramo opravljati na njih in pri zelenjavi sploh, brezvezno zalivanje. In tem delu, ki ga navadno obravnavamo za najlažje, ako namo dovolj vode na razpolago, marsikdo greši. Skoro vsi običajno je, da zalivamo mrzlo vodo, ki smo jo črtili iz naravnosti iz vodnjaka. Če je zgrušeno. Ako zalijemo vodo, ki je vsa sparijena s sončne vročine, z mrzlo vodo, napravimo rastlinam vedne škode kakor korja. Tudi rahlo škropljenje v vrtu zemlje ne izda mnogo. Voda v tem primeru na ozregati zemlji hitro izhlapi. Tako boljše je da zalijemo rastlino posebej in do korenin. Ker pa se zalivanje rastline posebej le malo odlikoma more paziti, moramo skrbeti vsaj za to, da zalivamo dobro. Važno je tako zalivanje posebej v času suše, ker potem ni potreba kak dan zalivati.

Nekateri si mislijo, da je dovolj ali zalivamo v jutranjih urah ali pa večer ali v popoldnevnih urah. Najbolj pravilno je zalivanje, kadar ga izvršimo ob večernih urah, ker tako rastline lahko uživajo vsjo noč vlago in tako zalivanje najbolj tekzenjani.

Važnejše kot zalivanje pa je pogosto in večkratno okopavanje. Če redno zalivamo, lahko tudi skorjo, ki jo moramo zredobiti, da ne ovira razvijanje rastlin. Kakor je zrak v tleh, tako je tudi voda v tleh. Če zemlja po vrhu trda, dostop zraka do korenin je precej otežen. Skozi zračenano zemljo pa lahko verva, ki jo vsebujejo vse snovi, ki so potrebne za dobro uspevanje rastlin.

Ko ima zemlja po vrhu skorjo, se tudi hitreje

Iz Sovjetske zveze

Dr. UMBERTO SAJOVITZ

V Moskvi se je pred kratkim sestala finsko-sovjetska komisija za tehnično in znanstveno sodelovanje med Finsko in ZSSR. Komisija je diskutirala o sodelovanju v teku letošnjega leta in je podpisala protokol, v katerem se obe državi obvezujeta, da si bosta izmenjali odkritja in iznajdbe na področju znanosti, tehnike, industrije in kmetijstva. Na podlagi protokola bodo letos sovjetske ustanove sprejele finske znanstvenike in strokovnjake in jih seznanile z iznajdbami in odkritji na področju matematike, fizike, elektrotehnike, lesne kemije tehnologije, jezikoslovja, arheologije in medicine. Finski znanstveniki in strokovnjaki bodo

Objavljamo povest velikega ruskega pisatelja Ivana Sergejeviča Turgenjeva (1818-1883). Njegova največja dela so: Lovčevi zapiski (1852), Rudin (1855), Piemško gnezdo (1858), Na predvečer (1860), Očetje in sinovi (1862), Dim (1876), Novina (1878) in druga skupno s številnimi noveli in povestmi, ki ga označujejo kot enega najboljših novelistov ruskega realizma.

Tisti večer nam je Kuzma Vasiljevič Jergunov spet povedal svojo povest. Ponavljal jo je vestno vsak mesec po enkrat in vsakokrat smo jo poslušali z novim veseljem, čeprav smo jo že znali malone na pamet z vsemi njenimi podrobnostmi. Te podrobnosti so prerasle, če smemo tako reči, prvotno debelo same povesti, ker lističke obrabstejo dnevesi stor. Ker smo predobro poznali značaj našega pripovedovalca, se nismo trudili s tem, da bi dopolnjevali njegove zamolke in vzeli. Ker pa je zdaj Kuzma Vasiljevič iz mrtev in ne bo mogel nihče več praviti njegove povesti, smo se odločili, da jo bomo posredovali vsem v vednost.

2

Dogodilo se je pred kakimi štiridesetimi leti, ko je bil Kuzma Vasiljevič še mlad. Sam je pravil o sebi, da je bil takrat gidalin in lepote, kri in mleko; ustnice je imel rdeče, lase skodrane in oči kakor soklo. Verjeli smo na besedo, čeprav nismo na njem opazili nič takega; našim očem se je Kuzma Vasiljevič dozvedal človek prilično navadne zunanosti, preprostega in nekam zaspnega obraza, težkega in nerodnega telesa. Pa je tudi to treba povedati: leta pač izkazuje ne vem kako lepoto! Sledovi gidalinstva so se na Kuzmu Vasiljevičju jasneje ohranili. Do sivih let je nosil ozke hlače na trakove, tesno si je preprosal rožni zvitki, zvitje si je strigel, na čelu si je navijal lase in brke si je barval s perzijsko harvo, ki pa je, med drugim rečeno, udarjala hlači na rdeče in celo na zeleno kano na črno. Pri vsem tem je bil Kuzma Vasiljevič prav smeten človek, čeprav je pri preferansu rad spetal očes po sosednih, to se pravi, pogledoval jim v liet; toda tega ni počel toliko iz nobile, kolikor iz previdnosti, ker ni rad kar tjavdan izgubljal denarja. Toda pustimo

I. S. TURGENEV

Posvet poročnika Jergunova

te domisleke: lotimo se same zgodbe.

3

To se je zgodilo spomladi v takrat še novem mestu Nikolajevu, kamor je bil Kuzma Vasiljevič poslan po državnem naročilu (Bil je mornariški poročnik). Predstojniki so mu kot zanesljivemu in razsodnemu častniku zupali nadzorstvo nad nekimi mornariškimi stavbami in mu tu pa tam včasih izročali na uporabo kar pomembne vsote, ki jih je zaradi vere varnosti nosil zmeraj v usojnem pasu s seboj. Kuzma Vasiljeviča je resnično odklikovala razsodnost in ne glede na svoja leta se je z gledno vedel; skrbno se je ogibal slehernega nespodobnega vedenja, ni se dotaknil kart, ni pil vina in se celo družil se je odgoval, da ga so njegovi mimoi tovariši imenovali sramežljivo dečico, objestni pa počasne in nerodo. Kuzma Vasiljevič je imel eno samo napako: na vsjo moč je bil navdušen za lep spol; pa tudi pri tem je znal krotiti svoje nagone in si ni dovoljeval nikakršnega »malodujstva«. Zgodaj je vstajal in hodil spat, vestno opravljal svoje dolžnosti in njegovo edino razvedrilo so bili večerni, dokaj dolgi sprehodi po predmestnih ulicah Nikolajeva. Knjig ni bral, ker se je bal pritiska krvi v glavi; vsako pomlad je pil poseben čaj zoper krvni pritisk. Kuzma Vasiljevič si je obkekel uniformo, se skrbno osnažil z metličko in z dostojanstvenim korakom krenil vzdolj plotov ob sadovnjakih, se na gosto ustavljal, uvažal lepoto narave in si utrgal rožico za spomin, a pri tem ga je navdajala le prilična slast; prav posebno je užival samo takrat, kadar se mu je posrečilo, da je srečal »amorčaka«, to se pravi čedno meščanko, ko je hitela domov z oplenčnikom, ogrinjeno čez rame, s culico v goli ročici in

Na sliki: v porodniškem inštitutu v Moskvi dr. Siskova razlaga trem bodočim materam, kako se rodi brez bolečin.

KITAJSKI JEZIK

Na Kitajskem se šola na tisoče učiteljev v uradno priznanim enotnem jeziku, tako imenovani mandarinski kitajščini, ki bo veljala za enotni uradni jezik za vsch 600 milijonov Kitajcev. Zdaj govorijo več sto naracij, tako da se prebivalci dveh ososednih pokrajin večkrat sploh ne razumejo. Mandarinsko kitajščino govorijo v okolici Pekinga. Učitelji bodo začeli poučevati nov državni jezik jeseni 1957.

STUDENTSKA KONFERENCA

V Bandungu se je 7. junija zaključila konferenca študentov afriških in azijskih dežel. V zaključni resoluciji je rečeno, da delegati popolnoma odobravajo odločbo afriškoazijske konferenca v istem mestu. Studentje so tudi sprejeli resolucijo proti kolonializmu. V zaključnih sklopih, da obstajajo pogoji za skupno sodelovanje na podlagi vzajemnega razumevanja in spoštovanja. Delegati študentov so se obvezali, da bodo pospešili izmenjavo solnikov in študentov, izkušnje, mnenj.

USPEH SOVJETSKEGA PIANISTA

Osemnajletni pianist Vladimir Aiskenzi, ki študira v moskovskem konzervatoriju, je do bil prvo nagrado na mednarodnem tekmovanju za pianiste, ki nosi ime kraljice Elizabete belgijske. Tekmovanje je bilo v Bruslju od 2. maja do 2. junija. l. Amerikane Brownje je dobil drugo, Poljak Czajkovski pa tretjo nagrado. Tekmovanje se je udeležilo 56 mladincev iz 22 dežel (ZSSR, ZDA, Velika Britanija, Francija, Belgija, Bolgarija, Českoslovaška, Madžarska, Italija, Japonska, Avstrija, Brazilija, Portugalska, itd.).

PRASKI GLASBENI FESTIVAL

3. junija se je zaključil mednarodni glasbeni festival »Polmad 1956 v Pragi«. Festival se je zaključil z deveto Beethovnov simfonijo, ki jo je izvajal praski simfonistični orkester pod vodstvom N. Rahlina (ZSSR).

Praska festivala se je letos udeležilo večje število dežel. Med drugimi so se udeležili glasbeniki ZSSR, Madžarske, Kitajske, Poljske, Rumunije, Nemčije, Indije, Indonezije, Mongolije, Vietnama, Izraela, Libanona, Egipta, Južne Afrike, Južne Amerike, Grčije, Mehike, skandinavskih dežel, Irana, Švice, Jugoslavije, ZDA, Avstrije.

Prejeli smo:

LA ROUMANIE D'AUGOURD'HUI, revue mensuelle illustrée, N. 3 du mars et N. 4 du avril 1956, Bucarest.

AGERPRESS, bulletin d'information, Ville année, N. 112, 13 du 15 mai et du 25 mai 1956, Bucarest.

REVUE ROUMAINE, publication trimestrielle paraissant en français, en anglais et en allemand, N. 1 1956, Bucarest.

Razstave in prireditve ob zaključku šolskega leta

Kot vsako leto se tudi letos naša šolska mladina in njeni vzgojitelji posvetijo ob zaključku šolskega leta z različnimi prireditvami in razstavami ročnih del in risb. Letos je prišlo do pravega spontanega tekmovanja med raznimi šolami, med mestom in podeželjem. Lahko rečemo, da ima vsaka šola svojo izvorno značilnost in v tem oziru in bi bilo zato ocenjevanje prireditev in razstav precej težavno in zapleteno zadevo. Tam, kjer bi nagnili radi, da je bila zaključna prireditev skromnejša, je bila pa razstava pestřejša, kjer je razstavljenih manj del, so pa ta tako okusno razporejena in kar je v večini, izdelana, da se človek v resnici težko odloči, predno poda dokončno oceno. To je vsakokrat zelo pozitiven pojav, ki se ga mora razveseliti vsi, ki so v razstavi sodelovali. Slednji bodo prireditve ali razstave, slednji roditelji in vzgojitelji in slednji ljubitelji slovenske šole. Vse to mora biti, in nedvomno je, v veliko vzpodbudo za bodočnost. Zato povsem upravičeno smemo trditi, da ima slovenska šola na Tržaškem upa polno bodočnost pred seboj.

Ze prvo teden smo poročali o zelo lepi in naravnost razkošni razstavi na Opčinah. Toda za to razstavo niso pravi nastojale razstave v mestnih šolah: v Barkovljah, Rojani, v ul. St. Frančiška, ul. Donatoni, pri St. Ivanu, pri St. Jakobu, pri St. Ani in v Skednju. Prav tako uspele razstave, čeravno nekoliko manjše, so bile tudi v Ricmanjih, na Katinari, v Boljuncu, Borštu, Sempolju, Slivnem, Gabrovcu, Salezu, na Proseku. Posebno važne so bile razstave v krajih ob naši obali: Sestljani, Devinu, Stivanu in pri St. Barbari. In tako bi lahko naštevali še druge kraje, o katerih se nimamo tozadnjih poročil.

Zaključne šolske prireditve so priredile, odnosno jih bodo priredile v teh dneh sledeče šole: v Devinu, kjer je na sporedu Golijeva igra «Princeska in pastirček», v Nabrežini, kjer so na sporedu razne pevške točke in kratke igre, v Zgoniku, v Dolini, v Mavčanjah, v Gabrovcu, Sestljani, Sempolju, Salezu, v Ricmanjih; na Repenturbo so uprizorili igro v šestih slikah «Sirota Jerica».

Po nekaterih krajih tudi otroški vrtni poskusi tekmovali z osnovnimi šolami.

Tako se torej poslavljamo od šolskega leta. Toda v trenutku, ko se od njega poslavljamo in ko z velikim zadoščenjem ugotavljamo pozitivne uspehe, ne moremo preko tega, da ne pomislimo tudi na bodočnost. Našega slehernega rojaka je, da po svojih močeh prispeva za to, da bodo v bodoče uspehi še večji.

Pred nami stoji, torej, naloga, da poskrbimo za to, da bodo slovenski otroci obiskovali slovensko hišo, in v sleherni slovenski družini goslo, ki se glasi: Slovenski otrok spada v slovensko šolo!

SOZALJE — Člani celice «Guido Tomasi» v tovarni Dreher iskreno sočustvujejo z družino pokojnega tovariša Josipa Fonda. Pridružuje se «Delo».

V MESTU IN DELO NA PODEŽELJU

V SOBOTO IN NEDELJO PÓPOLNA STAVKA V LADJEDELNICAH CRDA

FIOM je predložila ravnateljstvu zahteve, ki jih postavljajo delavci

Zahteve so zapopadene v 6 točkah - Zakaj so stavkali kovinarji - «Simbolična» splošitev zaradi stavke

N. popustljivo stališče ravnateljstva CRDA glede vprašanja akordnih tarif je privedlo do splošne stavke, ki so jo napovedali kovinarji v soboto zjutraj. Stavka je trajala 48 ur tako, da so se delavci vrnili na delo šele v ponedeljek zjutraj. Tudi tokrat beleži stavka neizpolnjen uspeh, ki ga izpričuje stoođstna udeležba delavcev, z izjemo tistih, ki so ostali v tovarnah (pazniki in nekaj delavcev za nadzorovanje naprav). Od 1600 delavcev je bilo v Tovarni strojev na delu samo 34, pri Sv. Marku približno 100 od 2500, pri Sv. Roku 14 od približno 600 za potesnih. Uspeh je tem večji in pomembnejši, če upoštevamo okoliščino, da so bili delavci obveščeni o stavki šele v petek zvečer. Kljub temu je bil odziv plebiscitaren. Kovinarji so stopili v stavko, ker hoče ravnateljstvo lajdjedelnic revidirati in nato celo znižati tarife za akordno delo ter zvišati delovne norme. Obe sindikalni organizaciji pa vztrajata na pravilnem stališču, da je treba smatrati sedanje tarife kot dokončne in torej ustaljene.

Vsi kovinarji CRDA so dali z 48-urno stavko jasen odgovor ravnateljstvu. Pokazali so, da ne dopuščajo nikakih novih poskusov nadizkoriščanja in da so vedno in ob vsaki priliki pripravljeno enotno in ođložno braniti svoje pravice. To je prišlo do izraza tudi na zborovanju, ki so ga imeli stavkajoči v ponedeljek zjutraj v ul. Madonina 19, kjer so jim sindikalni predstavniki obrazložili potek zadnjih neuspelih pogajanj, ki so se vodila pred stavko na Uradu za delo.

Zaradi stavke se je moralo ravnateljstvo CRDA v nedeljo zadovoljiti s simboličnimi splošitvijo ladje «Marco U. Martiniola». Ladjo so lahko spustili v morje šele v ponedeljek, ko so se delavci vrnili na delo. Sindikalna organizacija kovinarjev FIOM je te dni predložila ravnateljstvu ladjedelnic listino zahtev, ki je bila sestavljena sporazumno z vsemi kovinarji CRDA. V listini so postavljene naslednje točke: znižanje delovnega urnika ob enakih prejemkih, izplačilo nagrade v višini 100 ur delavcem in pol meseca plače uradnikom in to v zvezi s poletnim dopustom, izenačenje plač s povprečjem, ki velja za kovinarje v industrijskem trikotu Turin-Milan-Genova, spoštovanje 16. člena pogodbe glede akordov, pravična porazdelitev nagrad, ki jih prejema uradniki, izboljšanje o. brokov hrane v menzi.

moramo voditi proti zunanjim sovražnikom in proti lopovom, ki ogražajo v notranjosti trdnost naših vrst. Naj bo več poleta v približevanju delovnih množic; več iniciativ v iskanju in odvijanju motivov borbe, več sposobnosti v organiziranju delavcev, kmetov, delovnih množic vseh kategorij za obrambo njihovih interesov in uresničenje njihovih težej. Naj bo več vztrajnosti v delu za številčno, organizacijsko in politično okrepitev velike Komunistične partije Italije, katero nam je uspelo ustvariti z delom, ki zajema že skoraj dva rodova borec za socializem; partije, kateri pripada vloga odločujoče sile v borbi za mir, demokracijo, gospodarsko in politično prenovitev naše družbe, za socializem.»

SEMATORIA PASTORE IN PESENTI BOSTA POSTAVILA VPRAŠANJE

INTERVENCIJA PARTIJE za integralno prosto cono

Tov. Pogassi, vodja parlamentarnega urada pri naši partiji, ki vzdržuje redne stike s komunističnimi poslanci in senatorji v Rimu, je poslal te dni pismo, nastojevno na senatorja Ottavio Pastore in Antonio Pesenti.

Pismo je naslednje vsebine: «V zvezi z interpelacijo, ki sta jo vidva predložila predsedniku ministrskega sveta, glede stališča, ki ga namerava zavzeti vlada o problemu proste cone v Trstu, vas obveščamo, da je nekaj dni kasneje, in sicer 20. maja podtajnik Ferrari Aggradi izjavil v javnosti, da je komisija, katera je imela nalogo preučitve vprašanja proste cone, zavrnila njeno ustanovitev čes, da je neizvedljiva in škodljiva.

Rezultati zadnjih volitev po trujejtu, da prebivalstvo vztraja na tem, da se ta ukrep čimprej uvede, ker se bo na ta način dvignilo težko prizadeto stanje gospodarstva Trsta in njegovega ozemlja. Zaradi tega vas prosimo, da intervenerate pri predsedstvu ministrskega sveta, ki naj končno ugoditi tej osnovni zahtevi tržaškega prebivalstva. Poleg še drugih nerешenih osnovnih problemov neurejenega gospodarstva, mora tržaško prebivalstvo zopet ugotavljati nasprotovanje vladnih organov sprico enega izmed najvažnejših problemov, od kate-

PO 16 MESECIH ZAPORA PRIŠEL PRED POROTNO SODIŠČE

Obtožnica proti dr. Sosiču zgrajena na šibkih temeljih

Obtožen umora dveh financarjev 3. maja 1945 - Proces je v protiblozi s 16. členom mirovne pogodbe in odlokem 190 vladnega komisarja - Kako so na kvesturi sestavljali zapisnike o izpovedih prič

Ze ves teden se vrši pred porotnim sodiščem proces, ki je dejansko nesmiseln glede na okoliščine, v katerih je prišlo do inkriminiranega dejanja, predvsem pa v kričečem protislovju s 16. členom mirovne pogodbe in odlokem št. 190, ki je bil prav te dni objavljen v Uradnem vestniku.

Na zatožni klopi se nahaja komercialist dr. Alojz Sosič, ki je obtožen umora dveh financarjev, ropa, kraja svobode in zakrivanja trupla pokojnih. Sosič se nahaja že 16 mesecev v zaporu. Vso preiskavo je vodil znan dr. Grappone in nekaterim zasliševanjem obtoženca je prisotstvovalo celo sam kvestor Marzano. Obakot znanu, nista več v Trstu, ker sta bila premeščena na drugo službeno mesto. Vse kaže, da si je tržaška kvestura prav posebno prizadevala, da bi našla otipljive dokazke proti Sosiču. Zaslišala je mnogo prič, sestavljeni so bili zapisniki, ki so se pa v teh dneh, ko so prič govorile pred sodniki, izkazali pogostoma neotočni in v protislovju s tem, kar so prič izpovedale.

Občni zbor PD "Vesna"

Danes v soboto zvečer 16. t. m. ob 20. uri bo imelo prov. društvo «Vesna» v novem Ljudskem domu v Krizu svoj redni občni zbor s sledočim dnevnim redom: otvoritev, tajniško in blagajniško poročilo, diskusija, poročilo nadzorstva in razrešnica, izvolitev volilne komisije in nato novega odbora in razno.

Ker je občni zbor posebnega pomena, zato je udeležba za člane velike važnosti. Prihodnjo soboto, 23. t. m. bo v Miljah prvič zasedal novoizvoljeni občinski svet. Na prvi seji bodo izvolili župana in občinski odbor, ki ga sestavlja 4 odborniki in 2 namestnika.

V novem občinskem svetu ima naša lista 17 sedežev (od teh 2 socialisti), DC ima 9 sedežev, socialdemokrati 3 in republikanci 1 sedež. Na velesojemskem prostoru so že v polnem teku potrebna dela za razporeditev raznih razstav, ki bodo tudi letos vzbudile zanimanje obiskovalcev. Za letošnji velesojem so bile vnesene nekatere spremembe glede razporeditve razstav in razstavljalcev.

Kako bo letos urejen tržaški velesojem

Na velesojemskem prostoru so že v polnem teku potrebna dela za razporeditev raznih razstav, ki bodo tudi letos vzbudile zanimanje obiskovalcev. Za letošnji velesojem so bile vnesene nekatere spremembe glede razporeditve razstav in razstavljalcev. V Palači narodov bodo letos razstavljale samo štiri države in sicer Jugoslavija, Avstrija, Madžarska in Nemčija. Za razliko z lanskim letom bo imela Madžarska letos svoj paviljon, dočim je imela lani samo urad za informacije. Ostale države, ki bodo imele kolektivne razstave, bodo dobile prostor v prvem paviljonu ob vnosu in sicer v prvem nadstropju. ZDA bodo letos posvetile posebno razstavo uporabi atomske energije v mirujočih namene. Rumunija bo imela svoj prostor v pritličju upravnega poslojpa, kjer bo tudi razstava jadranskih pristanišč.

Večjo pažnjo so organizatorji velesoja letos posvetili gastronomskemu parku, ki bo bolj posrečeno urejen s stalnimi kioski iz betona. Lepši bo tudi prostor za prireditve, na katerem že pripravljajo oder za večerne predstave. V ostalem bo razporeditev razstav v glavnem ista kot lansko leto, z razliko da bo letos razstava avtomobilov v posebnem šotoru. V pestrem programu zabavnih večernih prireditev, je že zagotovljeno sodelovanje nekaterih popularnih igralec in igralcev radiotelevizije in plesnih orkestron. Na enem teh večerov bo baje prisoten celo Mike Biagiunoro. Kot smo že zadnjič poročali, bo velesojem odprt v nedeljo 24. junija in bo odprt do 8. julija.

Na šolskih razstavah pri Sv. Jakobu in v Ricmanjih

Na šolskih razstavah pri Sv. Jakobu in v Ricmanjih

Poročilo tov. Vidaliya na kongresu KP TO

(Nadaljevanje s 1. strant)

stvenih in političnih vprašanj, kar ne pomeni anarhijo, marveč nov razvoj misli. Naj bo več demokracije v naših vrstah, ne da bi to zmanjšalo disciplino, kompaktnost in živahnost borb, ki jih

V preučitvi zadeva openskega igrišča

V zadevi rekviriranih zemljišč na Opčinah, na katerih so prejšnje oblasti zgradile vojaško igrišče — poslanec Beltrame prejel te dni od obrambnega ministrstva v Rimu naslednji dopis: «V zvezi s mojim dopisom od 13. 1. 1956 ti sporočam, da

Šport doma in v suetu

rekord v 300-kilometrskem trikotnem letu. Dosegla sta hitrost 64 km in 673 m na uro. Prej je rekord pripadal Poljakom s hitrostjo 50 km in 328 m na uro. OPATIJA — IV. mednarodni mladinski turnir «Kvarnerska riviera» bo letos od 24. junija do 1. julija. Med drugimi bodo tekmovali naslednje čete: Csepel Vasas iz Madžarske, Liberec iz Češkoslovaške, Padova iz Italije in Ponziana iz Trsta.

BEOGRAD — Danes in jutri se bodo pomerila jugoslovanska nogometna moštva A in B reprezentance ter reprezentance mladih z istimi reprezentancami Avstrije. A reprezentanci bosta igrali v Zagrebu, moštvi B reprezentance na Dunaju, mladi pa v Gradcu.

LIZBONA — V soboto je nogometna reprezentanca Madžarske odigrala neodločeno tekmo s Portugalsko. Tekma je končala z rezultatom 2:2.

PRAGA — V nedeljo se je zaključilo evropsko prvenstvo v košarki za ženske. Sovjetska zveza si je tudi letos — in to že četrtoč — osvojila naslov prvaka. Po zadnjih tekmah je bil vrstni red naslednji: 1. SZ, 2. Madžarska, 3. CSR, 4. Bolgarska, 5. Poljska, 6. Italija, 7. Francija, 8. Avstrija, 9. Jugoslavija, 10. Rumunija, 11. Finska, 12. Jolandska, 13. Dan. Skota, 14. Svica, 15. Nemčija, 16. Škotska.

KOLESARSKA DIRKA PO ITALIJI Z 20. etapo je v nedeljo končala letošnja kolesarska krožna dirka po Italiji. Letos je zmagal Luksemburčan Charly Gaul, doslej skoro nepoznan dirkač, ki si je za tokrat že v teku dirke osvojil več etap. Med najbolj napetimi je bila nedvomno etapa Merano-

Za teden dni

Sobota, 16. — Jost; Nedelja 17. — Laura; Ponedeljek, 18. — Efrém; Torek, 19. — Julijana; Sreda, 20. — Silverij; Četrtek, 21. — Alojzij; Petek, 22. — Ahacij

ZGODOVINSKI DNEVI

17. 1882 se je rodil G. M. Troy, voditelj bolgarskega rodu. Umrl je 2.7.1929.
19. 1953 sta bila usmrtena lektirčenim stolu v Sins junaška borca za mir: ca Ethel in Julius Rose.
20. 1933 je umrla Klara v ustanoviteljica mednarodnega ženskega zbiranja. Roj. bila leta 1857.
22. 1941 je nacistična Nemr hrbtino napadla Sov zvezo.

RADIO ODDAJE

TRST A. SOBOTA: 12.55 Jugoslovski motivi - 14.45 Ritmični orkestri - 16.30 Sestanki orkestra Carla Pachchiorija - 17.30 Sestanki s poslušalci - 18.30 Brahms: Koncert za violončelo - 19.30 Sestanki orkestra - 20.30 Sestanki orkestra - 21.30 Sestanki orkestra - 22.30 Sestanki orkestra - 23.30 Sestanki orkestra.

INTERVENCIJA TOV. GRBCA V ZADEVI RAZLAIŠTEV

V ponedeljek je vladni komisar sprejel delegacijo, ki jo je vodil posl. Beltrame. Delegacija so sestavljali tov. Grbec, tov. D'Agosto, ki je zastopal kategorijo brezdomcev. V razgovoru so predstavniki predložili dr. Palamari vrsto važnih in še vedno nerешenih vprašanj. Tajnik ZMP tov. Grbec je obrazložil zadevo razlasiščenih zemljišč pri Domju, za katera ponuja ustanova za industrijsko pristanišče smesno nizko ceno 200 do 250 lir za kv. m. Tajnik ZMP je prikazal veliko krivico, ki se go. pridruženim kmetom. Celotno obdobje namreč plačuje taka zemljišča od 2000 do 2500 lir. Vladni komisar je priznal, da je stališče, ki ga je iznesel tov. Grbec pravilno.

Slovinci!

«Delo» je vaš nančno podpiratelj. Zato je potrebno, da ga širite in nančno podpirate.

KINO

Sobota, 16. junija: «Amant» (Caynes). Barvni film. Nedelja, 17. junija: «Caynes». Barvni film. Ponedeljek, 18. junija: «Caynes». Barvni film. Torek, 19. junija: «OK» (Caynes). Barvni film. Sreda, 20. junija: «Caynes». Barvni film. Četrtek, 21. junija: «Caynes». Barvni film. Petek, 22. junija: «Caynes». Barvni film.

NABREZINA

Sobota, 16. junija: «M. Valorski». Film. Nedelja, 17. junija: «M. Valorski». Film. Ponedeljek, 18. junija: «M. Valorski». Film. Torek, 19. junija: «M. Valorski». Film. Sreda, 20. junija: «M. Valorski». Film. Četrtek, 21. junija: «M. Valorski». Film. Petek, 22. junija: «M. Valorski». Film.

Mladinska vesela

Jutri, v nedeljo 17. 16. ure dalje bo v Mladinskega doma v ul. Madonina 19 velika mladinska v prslavo volilne zveze partije.

Slovensko narodno gledališče za Tržaško ozemlje

V soboto 16. t. m. ob 8. uri v dvorcu društva gostilne v Ricmanjih. Ivan Cankar. Marjan Kavc. V nedeljo 17. t. m. ob 8. uri v Sv. Križu. N. V. GOGOL. Ženitev.